

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomite
Stortinget
0026OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

23/5174-17

12. desember 2023

Vedrørende spørsmål om regjeringsapparatets håndtering av habilitetsregelverk mv.

Jeg viser til kontroll- og konstitusjonskomiteens brev 5. desember 2023. Komiteen ber om at jeg redegjør for hvilke beslutninger og saker vedrørende Sandvik som vil berøres av eventuell inhabilitet for næringsministeren og eventuelle konsekvenser i denne forbindelse.

Som det fremgikk av næringsministerens brev til komiteen 20. oktober 2023, er det siden næringsministerens tiltredelse ved tre anledninger truffet avgjørelser i departementet om midlertidige lederstillinger av en viss varighet for Hege Sandvik. Avgjørelser jeg har vurdert, er pålegg om fungering som avdelingsdirektør i januar 2022, avgjørelse om konstituering som avdelingsdirektør i september 2022 og avgjørelse om forlengelse av konstitueringen i mars 2023. Sandvik har i hele perioden vært fast ansatt som seniorrådgiver i departementet. Næringsministeren har selv vurdert at han var inhabil eller nær grensen for inhabilitet i forbindelse med de tre avgjørelsene. Som følge av denne vurderingen ble jeg i kongelig resolusjon 20. oktober 2023 oppnevnt som settestatsråd i saker som gjelder utnevning, ansettelse og andre personalspørsmål knyttet til Hege Sandvik, der næringsministeren på grunn av sin relasjon til Sandvik er inhabil eller ønsker å fratruke fordi han er nær grensen for inhabilitet.

I tråd med en kongelig resolusjon jeg fremmet som settestatsråd, ble Sandvik i statsråd 10. november 2023 utnevnt til embetet som avdelingsdirektør. Ved at næringsministeren selv har erklært at han er over eller nær grensen for inhabilitet, har jeg ikke funnet grunn til å ta stilling til om vennskapet befinner seg over eller under terskelen for inhabilitet. Gitt at næringsministeren var inhabil, er spørsmålet om de tre utnevningene av Sandvik er av en

slik karakter at de er ugyldige. For ordens skyld nevner jeg at jeg ved utformingen av dette svaret har konsultert Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet.

Forutsatt at de aktuelle avgjørelsene ble truffet av embetsverket i strid med forvaltningsloven § 6 tredje ledd om avledet inhabilitet, foreligger det en saksbehandlingsfeil. Ved saksbehandlingsfeil vil avgjørelsene i utgangspunktet likevel være gyldige dersom feilen ikke kan ha påvirket avgjørelsens innhold, jf. prinsippet i forvaltningsloven § 41.

Brudd på habilitetsreglene er blant de feilene som ofte vil anses å ha virket inn på en avgjørelses innhold, i hvert fall ved skjønnsmessige avgjørelser. Bakgrunnen for dette er at habilitetsreglene skal ivareta tilliten til forvaltningen. Samtidig er det ikke slik at inhabilitet alltid kan anses å ha virket inn på en avgjørelse. Jeg nøyer meg her med å peke på at det er forhold som kan tale for at feilen ikke kan anses å ha virket inn på avgjørelsene i dette tilfellet. Sandvik har også jevnlig fungert i stillingen i kortere perioder fra 2015 og frem til Vestre tiltrådte som næringsminister. Det hefter ingen saksbehandlingsfeil ved disse avgjørelsene.

Dersom en avgjørelse ikke kan anses gyldig etter en slik innvirkningsvurdering, må det vurderes nærmere om saksbehandlingsfeilen fører til at avgjørelsene blir *ugyldige*. Ugyldighetsvurderingen beror på ulovfestede regler, og flere momenter er relevante. I vurderingen må det blant annet vektlegges hvilke virkninger en eventuell ugyldighet vil få for de berørte. Dreier det seg om en avgjørelse som er til gunst for en part, tilsier det at avgjørelsen ikke anses ugyldig. Det samme gjør det dersom parten har innrettet seg etter avgjørelsen og det har gått noe tid.

I denne saken vil det etter min mening måtte tillegges vekt at det dreier seg om avsluttede forhold som ligger tilbake i tid. I tillegg var avgjørelsene til gunst for Sandvik, som etter min vurdering ikke kan bebreides for feilen. En viss vekt vil det etter min mening også måtte ha at Sandvik jevnlig og over flere år har fungert i stillingen (ved fravær på grunn av ferie mv.) før Vestre tiltrådte, at hun var godt kvalifisert for stillingene og siden også er utnevnt til avdelingsdirektør. Det er slik sett ingen holdepunkter for å betvile hennes kvalifikasjoner for stillingen på de tidspunktene de aktuelle avgjørelsene ble tatt. Jeg mener på denne bakgrunn at avgjørelsene om Sandviks midlertidige lederstillinger ikke er ugyldige.

Med hilsen

Cecilie Terese Myrseth